

NOVICE U3 – MAJ 2017

Univerza za tretje življenjsko obdobje **33** let

*Obravnavajte druge, kot da so že, kar lahko postanejo,
in pomagali jim boste, da postanejo, kar so zmožni postati*

Razumeti, braniti, graditi položaj starejših tudi s 4. mednarodnim festivalom znanja in kulture starejših

Šmarje pri Jelšah, 20. april 2017

V so-organizaciji Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in Knjižnice Šmarje - katere del je tamkajšnja UTŽO - in pod pokroviteljstvom predsednika države RS se je odvil 4. bienalni mednarodni festival znanja in kulture starejših (UTŽO iz regije, UTŽO Zagreb, UTŽO Ljubljana, ZDUS, Združenje invalidnih oseb, organizacija starejših iz Gradca in njena predstavnica Gertraud Dayé). Festival je v imenu predsednika države uvodoma nagovoril akademik prof. dr. Boštjan Žekš, nato še Jožef Čakš nekdanji župan Šmarja, zdaj direktor knjižnice, podžupan Davorin Vrečko, prof. dr. Ana Krajnc, predsednica SUTŽO. V nagovorih se je zmeraj znova odpirala problematika sodelovanja starejših v družbenem, kulturnem in ekonomskem razvoju (tudi srebrni ekonomiji). Položaj starejših je kot položaj žensk. Ni umeven sam po sebi! Treba ga je nenehno braniti, boljšati, graditi z dosežki. Pred našimi očmi se je odvila paleta dramskih, vizuelnih, glasbenih dogodkov, učnih in raziskovalnih dosežkov starejših. Po predavanju Gertraud Dayé, predstavnice starejših v Združenih narodih, so se na Svetu mreže Slovenska UTŽO odprla vprašanja naše lastne vloge pri spreminjanju našega položaja na temelju sodelovanja in solidarnosti. Prostovoljci UTŽO Šmarje so dokazali, da je vse mogoče. Prispevali so delo in radost za ta festival.

Več: <http://www.rtvlo.si/blog/janez-platise/4-mednarodni-festival-znanja-in-kulture-starejsih-v-smarju-pri-jelsah/115258>

Senovo 1935

Krušna peč v Senovem je bila javno dobro

Krško, april 2017

UTŽO Krško je bila v okviru Ljudske univerze Krško ustanovljena leta 1999, že tretje leto pa tam teče študijski krožek *Spoznajmo kraje v svoji okolici*. V študijsko skupino so se povezali vedoželjni, motivirani, izkušeni starejši študenti, mentorica in še kdo, ki drug drugemu darujejo znanje. Občasno sodelujejo v študijskem programu tudi vabljeni poznavalci lokalnih krajev ali predelov: Polona Brenčič (Zdole), Slavko Šribar (središče Krškega), Tatjana Umek (Senovo), kjer živijo »res srčni ljudje«. Profesor Toni Petrovič je njeno trditev potrdil. Skupino je vodil po osnovnošolski geološki zbirki, ki vsebuje kamnine iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije, kamnine iz premogovnikov, plod izmenjave

artefaktov in znanja med šolami. Leta 1796 je podkovski kovač v okolici odkril premog in Senovo ima tako rudarsko zgodovino, osnovna šola Senovo pa celo svoj, pravi pravcati »premogovniški rov«. Za nameček je študijski krožek odkril krušno peč v Senovem, ki je bila pred drugo svetovno vojno javno dobro, na voljo vsem gospodinjam v »uradniški koloniji«. V obnovljeni peči še danes pečejo domači kruh. (Vir: Zdenka Horvat)

Foto: študijski krožek za fotografijo, UTŽO Žalec

Velikonočni piškoti po babičino na UTŽO Žalec Žalec, april 2017

Ker je izobraževanje na UTŽO usmerjeno hkrati k osebnim in družbenim ciljem in je v podporo lokalnemu razvoju, ker mora biti znanje starejših vidno, se tudi UTŽO Žalec povezuje z drugimi organizacijami in podjetji v kraju. Njihova socio-kulturna animacija prodira tja, kjer so ljudje in v vse pore življenja v kraju. Na Dan zdravja se je sodelovanje s šolami, vrtci in 130 otroki še okrepilo.

Prisluhnili so »sošolcu«

Tako živijo, odprti za znanje, doživetja in nove člane Ljubljana, april 2017

Veliko je bilo življenjskih in drugih sprememb, članov je zdaj malo, ker pa je študij na UTŽO *način življenja*, ker v skupini vladajo tesni odnosi, ker program mentorica profesorica *Marjeta Savnik Tuma* oblikuje skupaj s to *študijsko skupino nemškega jezika*, je njeno jedro trdno. Programske vsebine dopolnjujejo s samostojnim delom, raziskovalnim učenjem, predstavitvami na terenu (Krakovo in Trnovo, živalski vrt, po poteh kulturne dediščine, obisk Goethejevega inštituta, študijski obiski Krasa, Devina, Rilkejeve poti). Našteto je - rekli bi - dodatna, prostočasna, a študijska dejavnost. (Vir: Karolina Jarc in Mire Steinbuch).

V Enajsti šoli: Interpret naj besedilo udomači in ga naredi "berljivega"

Ljubljana, 4. april 2017

V Enajsti šoli v knjigarni, programu UTŽO Ljubljana za javnost, je profesor *Tomaž Gubenšek* (mentor za umetnost pripovedovanja) poudaril pomen pripovedovalčevega glasu in interpretacije. Koliko lahko govorec poseže v besedilo, koliko naj bo pri tem oseben? Nekoč vzvišeno pripovedovanje naj bo danes čim bolj preprosto in nevtrarno, naj vzpostavi stik z resničnostjo. Ni vseeno ali govorimo na radiu (le glas), TV (glas, kretnje, telo), ali smo na odru sami ali ne. Delo govorca je predvsem raziskovanje in interpretacija proces: raziščemo ozadje besedila, spoznavamo pisca, beremo tiho, vzpostavimo odnos do besedila, beremo glasno. Bolje je to delo opravljeno, bolj pritegne poslušalca. Ne smemo govoriti hitro, površno, premori so odločilni, ne smemo udušiti, kar je avtor želel povedati. Interpret se mora dobro počutiti v svoji vlogi, saj občinstvo to čuti in opazi. Ni vseeno, komu govorimo: mladim, starim, izobraženim itd. (Vir: Alijana Šantej)

Starejši se učimo. Izobraževanje starejših v teoriji in praksi v Trubarjevi hiši literature

Ljubljana, 12. april 2017

Nova strokovna monografija *prof. dr. Ane Krajnc* je bila v Trubarjevi hiši literature predmet pogovora med njo in andragoginjo *Alijano Šantej*. Že naslov dela pokaže, da avtorica izobraževanje in doživljanje starejših obravnava "od znotraj", kot soustvarjalka in "vpletena očividka". Delo obravnava družbo kot okvir staranja in izobraževanja, pa tudi nastanek, razvoj in organizacijo SUTŽO ter izobraževanje starejših v drugih ustanovah. Seznanimo se z vlogo mentorjev, mentoriranja, vlogo animatorjev, pomenom primarne socialne skupine. Spoznamo vprašanje programiranja in izvajanja izobraževanja starejših, pa tudi vprašanje evalvacije. Spoznamo razlike med izobraževalnimi publikami. Avtorica obravnava motivacijo starejših za izobraževanje, tudi z vidika transakcijske analize in opozori na nujno prepoznavanja stereotipov o starejših. Delo je pisano v poljudnem jeziku, kajti, »če je jezik vzvišen, se nazadnje pokvari tudi življenje samo.« (C. G. Jung)

Izsek iz katalonskega časopisa pripoveduje o SUTŽO

Krasni novi svet ali medkulturno učenje v Reusu

Reus, 3.-5. april 2017

Ko sta svojim študentom francoskega, španskega in angleškega jezika ter transakcijske analize

pripovedovali o projektu P3AE, s katerim SUTŽO prenaša znanje o izobraževanju starejših v baltiške države in Katalonijo, sta se dve mentorici SUTŽO znova vprašali, kaj je medkulturno učenje. Tisto, ki ga pridobivamo v šolah, poznamo. Pa zunaj šole? Najdragocenejša so stališča, vrednote, ki jih pridobimo, preobrazimo ali okrepimo. Stereotipi, ki onemogočajo učenje, padajo. V stiku z drugo kulturo. Pomembni so zgledi. Srečanja z živimi ljudmi, spoznavanje njihovih zgodb, preverjanje, do katere mere je naše znanje emocionalno obarvano, do kakšne mere je validno. *Karina Sirk, Marija Cizelj in Dušana Findeisen* so v Reusu imele obilo priložnosti za medkulturno učenje. Spoznale so centre državljanov, kjer imajo ustanove, kot je pri nas SUTŽO, svoj brezplačen sedež in predavalnice. Zvedele so, da izobraževanje ni obdavčeno, spoznale so dobro zasnovana socialna stanovanja v središču mesta. V Reusu so vozniki avtobusov tudi paraplegiki in tetraplegiki, vse ovire v mestu so odstranjene, avtobusi pa prirejeni za invalidne osebe. Bolnišnica, ki spominja na arhitekturno stvaritev letališkega poslopja, jih ni prepričala, kljub funkcionalnosti, avtomatizaciji postopkov, robotov, ki tam opravljajo vsakdanja dela. Krasni novi svet, bi dejal Aldous Huxley. Predstavnice SUTŽO so sprejeli mestni svetniki, novinarji so obsežno komentirali projekt P3AE in Slovensko UTŽO. Projekt sofinancira Evropska unija. (Vir: Dušana Findeisen)

Na Inštitutu za disleksijo prof. dr. Pirtošek o branju, pisanju in disleksiji **Ljubljana, 20. marec 2017**

Na Inštitutu za disleksijo pri SUTŽO je prof. dr. Zvezdan Pirtošek v predavanju *Možgani, evolucija in branje* predstavil nevrološki pogled na evolucijo branja in mehanizme disleksije. Zvedeli smo, da sta branje in pisanje evolucijsko precej mlajša možganska procesa, kot sta denimo hoja ali govor; branje in pisanje prevzame tisti del možganov, ki je bil pred tem zadolžen za prepoznavanje obrazov, ob tem pa morajo pri branju in pisanju sodelovati še številni drugi deli možganov, zaradi česar je tudi vrst disleksije veliko (odvisno, kateri del možganov se je slabše prilagodil na nove funkcije oziroma na sodelovanje pri branju in pisanju). Da bi lahko brali, moramo imeti vrsto razvitih in medsebojno usklajenih možganskih sistemov. Gre za vidni, fonološki, semantični sistem ter sistem za vzdrževanje pozornosti. Ker je od povezovanja teh možganskih sistemov minilo šele 5000 let - evolucijsko je to izjemno kratka doba - pri nekaterih prihaja do težjega povezovanja med njimi, posledično pa tudi do težav z branjem in pisanjem. (Vir: Polona Kelava)

Nas znanje o kodiranju, računalniškem programiranju res plaši? **Ljubljana, april 2017**

Anketni vprašalnik, ki smo ga na SUTŽO razvili znotraj projekta Erasmus+, imenovan *Srebrna koda*,

ima namen preveriti obstoječe znanje o računalniškem programiranju oziroma kodiranju in zanimanje zanj. Zvečine ljudi vseh starosti zavračamo kodiranje, kot nekaj, kar je nad našimi zmožnostmi. Stereotipi o učenju starejših nam vsiljujejo mnenje, da to področje starejših ne zanima. Pa jih, se je izkazalo. V pripravi je izobraževanje znotraj projekta Srebrna koda (sofinancira ga Evropska unija). Ob projektu se odpira vrsta vprašanj: vloga algoritmov v ozadju programov? Do kakšne mere nas svet računalništva zaziblje v virtualni svet? Človek prihodnosti bo živel v elektronskem svetu. To ni utopija, kajti tehnologije že obstajajo. V pripravi je interkonektivnost teles. Fizično telo nam tako ne bo več postavljalo meja. Miselne zmožnosti presoje in odločanja bodo postale bistvene. V maju bo prihodnje transnacionalno srečanje tega projekta v Ljubljani.

IncluCamp ali tabor inkluzivnosti

Umetnost in kultura omogočata, da se med seboj srečajo ljudje različnih zanimanj in nagnjenj, da se med njimi godi izmenjava, da doživijo vključenost. A v skupinah se ne zgodi le srečevanje, zgodijo se tudi ovire. Kubia (Nemčija) je odprla tabor inkluzivnosti (IncluCamp), povezala je nosilce kulturnih praks, oblikovanja, kulture. Tako je nastal BarCamp, konferenca, katere program pripravljajo sodelujoči sami. Vsakdo prispeva 45 minut dogajanja. Predstavitev projektov, izmenjava informacij, okrogle mize in odzivi občinstva. "Nediskriminirano govoriti in pisati", "Knjige za slabovidne", "Več čutne postaje v muzejih", "Oblikovanje muzejev z vidika dostopnosti", "Tematiziranje in uveljavljanje uspešnega oblikovanja za vse" so le nekatere od doslej predlaganih tem. Kubia vas vabi, da se IncluCampa v Dortmundu udeležite.

Več: <https://barcamptools.eu/inklucamp>

Napovedujemo, vabimo

Enajsta šola v knjigarni Konzorcij: Javorca, kraj spomina (mag. Dušan Kramberger, mag. Damjana Fortunat Černilogar, Maša Klavara)

Torek, 9. maj, ob 11.00, Mladinska knjiga, Slovenska cesta 29, Ljubljana

Abonma Filmska srečanja ob kavi: Gospod sodnik (francoski film)

Sreda, 10. maj, ob 10.00 in 15.00, Mestni kino Kinodvor, Kolodvorska 13, Ljubljana

Z znanjem do dejavnega državljanstva (mentorica mag. Alenka Oven)

Četrtek, 11. maj, ob 16.00, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6

Mednarodno srečanje partnerjev projekta Begunski časi (RefugeesIN)

17.-20. maj, Dublin

Abonma Gledališče ob petih: Republika Slovenija

Torek, 23. maj, ob 20.00, Slovensko mladinsko gledališče, Vilharjeva 11, Ljubljana

Mednarodno srečanje partnerjev projekta Srebrna koda (Silver Code)

25.-26. maj, SUTŽO, Ljubljana

Abonma Srečamo se v kinu: Gospodarica orlov (koprodukcija Velika Britanija, Mongolija, ZDA)

Torek, 30. maj, ob 10.00, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana

Drugi posvet SUTŽO o srebrni ekonomiji

Torek, 6. junij, ob 10.00, SUTŽO, Poljanska 6, Ljubljana

Mednarodna konferenca "Razvoj profesionalnog identiteta edukatora vključenih u obrazovanje odraslih" (predavanje prof. dr. Ane Krajnc)

14.-16. junij, Filozofska fakulteta Rijeka in organizacija za izobraževanje odraslih DANTE, Reka

UTŽO v Tednu vseživljenjskega učenja. Vabljeni!

Skodelica brez kave. Razstava keramičnih izdelkov UTŽO Ljubljana in UTŽO Lipa Domžale (mentorica Lučka Šičarov)

Razstavo si lahko ogledate od 5. do 21. maja.

Cankarjev dom Vrhnika, Galerija, Tržaška cesta 25

Šiška, prva vas ljubljanska. Predavanje v ciklu Podobe časa

Predavateljica Dušica Kunaver.

Sreda, 17. maj, ob 10.00 uri

UTŽO Ljubljana, Poljanska 6

Univerza za tretje življenjsko obdobje na Paradi učenja

Sreda, 17. maj, od 10.00 do 17.00 ure

Kongresni trg Ljubljana

Zdravi in varni v svojem domu. Predstavitev raziskovalne naloge študijske skupine Dom, kultura bivanja, oprema in prenova (mentorica Barbara Železnik Bizjak)

Četrtek, 18. maj, ob 14.00 uri

UTŽO Ljubljana, Poljanska 6

Novice iz narave: Morje. Razstava študijskega krožka Narava – znana neznanka (mentorica dr. Staša Tome)

Razstava je na ogled od 25. maja do 31. julija.

Biološka vitrina četrletja, Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, Ljubljana

Jeklene magnolije. Gledališka predstava študijske skupine Igra-predstava (mentorica Barbara Pia Jenič)

Ponedeljek, 19. junij, ob 20.00 uri

Šentjakobsko gledališče, Vodnikov trg 5, Ljubljana

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net